

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu „A.“, ul. S., X., P. proti žalovanému E., V., Export – Import, O., o zaplatenie 6 237,- USD s prisl., na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 03. 2009 č. k. 10Cb/9526/1992 – 186, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 03. 2009 č. k. 10Cb/9526/1992 – 186 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 25. 03. 2009 č. k. 10Cb/9526/1992 186 rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 4 361,30 USD so 6 % úrokom od 22. 06. 1992 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania o výške 504,55 Eur. V prevyšujúcej časti petitu žalobu zamietol. Uviedol, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva č. 2/91 o dodávke zemiakov, na základe ktorej dodal žalobca žalovanej zemiaky v množstve 124 640 kg v hodnote 9 972 USD. Za dodané zemiaky žalovaná zaplatila 3 735 USD a nezaplatená ostala suma 6 237 USD. Medzi účastníkmi konania došlo ďalej k dohode č. 2/91 a 3/91, podľa ktorých žalovaná dodala žalobcovi vajička a žalobca žalovanej fazuľu. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z vyjadrení žalovanej a z listu zo dňa 06. 02. 1992,

v ktorom sa uvádza, že sa zmluvné strany dohodli na bártrovom obchode s tým, že žalovaná bude dodávať vajcia a žaloba fazuľu. Žalovaná plnila dodávky vajec, ktoré fakturovala faktúrou č. 3/91 z 12. 06. 1991 v sume 1 064 USD, faktúrou č. 12/91 zo dňa 26. 06. 1991 v sume 1 057 USD a ako protidodávku žalobca plnil fazuľu dňa 23. 07. 1991, ale v menšom množstve, preto jeho dlh je 471,20 USD. Túto sumu žalovaná namietala ako svoju pohľadávku a navrhla ju nezapočítať na pohľadávku žalobcu. Faktúrami, ktoré predložila na pojednávaní dňa 25. 03. 2009 č. 3/91 a č. 12/91 a tiež faktúrou č. 20/91 z 03. 07. 1991 na sumu 1 220,60 USD, nemohli byť fakturované vajcia na základe zmluvy uzatvorenej za odplatu, ako tvrdila žalovaná. Žalovaná plnila dodávku vajec a žalobca ako protihodnotu plnil dodávku fazule, nebolo preukázané plnenie ďalšej dodávky, za ktorú by žalovanej vzniklo právo na zaplatenie kúpnej ceny. Žalovaná namietala, že na pohľadávku žalobcu sa má započítať jej pohľadávka voči žalobcovi vo výške 2 000 USD a 65 222 Kčs, ktoré mu požičala, 471,20 USD ako rozdiel v hodnote dodaných vajec a žalobcom dodanej fazule, 1 404 USD zníženie ceny dodaných zemiakov na základe reklamácie. Keďže z predložených dokladov bolo preukázané množstvo dodaných vajec a dodanej fazule, súd akceptoval započítaciu námietku žalovanej vo výške 471,20 USD. Súd akceptoval tiež započítaciu námietku žalovanej vo výške 1 404 USD ako zníženie ceny dodaných zemiakov na základe reklamácie, napriek nedostatkom zo strany žalovanej pri uplatnení práv žalovanej z väd tovaru. Uviedol ďalej, že žalovaná navrhla započítať sumu 2 000 USD a 65 222 Kčs, ktoré žalobcovi požičala, resp. poskytla ako zálohu na nákup zemiakov. Tieto finančné prostriedky boli podľa tvrdenia žalovanej odovzdané žalobcovi osobne pri stretnutí a v obálke odovzdané prostredníctvom šoféra. Na preukázanie svojho tvrdenia predložila potvrdenie o prevzatí peňazí, ktoré žalobca rozporoval a prevzatie peňazí poprel. Súd konštatoval, že žalovaná nepreukázala platenie preddavku – zálohy kúpnej ceny záväzkov v súlade s platným devízovým zákonom. Odovzdanie peňažných prostriedkov žalobcovi spôsobom aký uviedla žalovaná, je v rozpore s devízovým zákonom platným v čase právneho úkonu, preto podľa § 28 Zákonníka medzinárodného obchodu ide o absolútne neplatný právny úkon a s poukazom na ust. § 708 Zákonníka medzinárodného obchodu bez nároku na vrátenie. Súd preto návrhu na vypočutie svedkov, ktorí boli údajne pri odovzdávaní peňazí nevyhoveli. Pretože žalovaná nepreukázala existenciu započítateľnej pohľadávky voči žalobcovi vo výške 2 000 USD a 65 222 Kčs, súd žalobe v časti o zaplatenie 4 361,30 USD vyhovel. Žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania, žalovaná bola v omeškaní s platením peňažného záväzku, súd preto žalobe vyhovel v časti príslušenstva a zaviazal žalovanú na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 6 % z dlžnej sumy od 22. 06. 1992 do zaplatenia.

Proti rozsudku v časti výroku, ktorým súd žalobe vyhovel, sa odvolala žalovaná a žiadala jeho zmenu, resp. zrušenie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že súd prvého stupňa nepripustil dokazovanie výsluchom svedkov o odovzdaní preddavkov, čím jej bolo znemožnené riadne uplatnenie práva. Súd prvého stupňa sa tiež neriadil záväzným stanoviskom v zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu SR. Uviedla, že od počiatku tvrdila a tvrdí, že po vzájomnom obchodovaní so žalobcom bolo vykonané zúčtovanie, ktorého výsledkom bola jej povinnosť zaplatiť sumu 744 USD, ktorú si splnila a čo i prevodným príkazom preukázala. Podrobné zúčtovanie obchodného vzťahu vyplýva aj z porovnania listu žalobcu z 16. 01. 1992, zaslaného jej zástupcom žalobcu a zo strany žalovanej odpovede z 06. 02. 1992, spracovanej jej právnym zástupcom. Okrem vecných plnení (dodávky zemiakov a vajíčok) žalovaná preukázala, že žalobca od nej prevzal aj hotovosť, a to 2 000 USD a 65 222 Kčs, čo jej výslovne potvrdil. V jej pomocnej evidencii sú presne uvedené dni o poskytnutí týchto prostriedkov. V ďalšom konaní súd síce žalovanú vypočul, ale v rozpore so zisteným skutkovým stavom žalobe v napadnutej časti. Je toho názoru, že súd nejednotne hodnotil platby, keď na jednej strane spochybňuje zápočet vopred uhradených súm a na druhej strane berie do úvahy § 356 ods.1 ZMO, že vopred zaplatená čiastka sa považuje za preddavok. Žalovaná tvrdí, že ňou poskytnuté platby sú preddavkami a boli žalobcom prevzaté. Súd prvého stupňa nepripustil navrhnuté dokazovanie iba s odôvodnením, že odovzdanie prostriedkov bolo vykonané v rozpore s vtedy platným devízovým zákonom. Má za to, že táto argumentácia nemá opodstatnenie, pretože sankcie z prípadného porušenia devízového zákona nemôžu mať vplyv na skutočnosť, že žalobca plnenie prevzal. Zmluvou bolo dohodnuté plnenie v USD a ak by súd tieto zmluvy a nasledujúce plnenia považoval za absolútne neplatné, potom by žalovaná mala i tak nárok na započítanie tohto preddavku z titulu bezdôvodného obohatenia žalobcu. Obchodnoprávne predpisy sú dispozitívnej povahy a dávajú prednosť dohode strán pri uzatvorení obchodných zmlúv. Tvrdí, že vykonaním dokazovania preukáže, že všetky svoje záväzky voči žalobcovi splnila, v dôsledku čoho i právni zástupcovia účastníkov prípad uzavreli. Účinky takéhoto urovnania nastali a žalobca ich nemôže zvrátiť tým, že si zvolil iného právneho zástupcu a podal žalobu. Z uvedených dôvodov navrhuje preto rozsudok v napadnutej časti zmeniť, resp. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods.1 a § 214 ods.2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v napadnutej časti v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je opodstatnené.

Predmetom odvolacieho konania je právo žalobcu na zaplatenie spornej čiastky 4 361,30 USD s príslušenstvom voči žalovanej z titulu časti kúpnej ceny za dodávku zemiakov podľa uzavretej zmluvy č. 2/91 z 06. 11. 1991.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobe v tejto jej časti vyhovel. Vychádzal zo skutočnosti, že žalovaná nepreukázala platenie preddavku – zálohy kúpnej ceny v predmetnej sume v súlade s devízovým zákonom. Konštatoval, že odovzdanie peňažných prostriedkov žalobcovi spôsobom, aký uviedla žalovaná je v rozpore s devízovým zákonom, platným v čase právneho úkonu, a preto je tento neplatný a s poukazom na ust. § 708 Zákonníka medzinárodného obchodu bez nároku na vrátenie. Z tohto dôvodu návrhu žalovanej na vypočutie svedkov, ktorí boli údajne pri odovzdávaní peňazí nevyhovel a žalovanú zaviazal na zaplatenie uvedenej sumy, pretože existenciu započítateľnej pohľadávky voči pohľadávke žalobcu nepreukázala.

Uvedený záver súdu prvého stupňa je nesprávny, pretože nemá oporu v právnom predpise, z ktorého dôvodu je i rozhodnutie súdu prvého stupňa o dôvodnosti žaloby v tejto jej časti predčasné.

Žalovaná v konaní pred súdom prvého stupňa namietala, že na dodávku zemiakov poskytla žalobcovi v hotovosti preddavok vo výške 2 000 USD a 65 222 Kčs, čo dokladovala potvrdením, na osvedčenie ktorého navrhovala doplniť dokazovanie vypočutím svedkov potom, ako žalobca vierohodnosť potvrdenia spochybňoval.

Súd prvého stupňa na predmetný skutkový stav, po zistení porušenia devízového zákona pri uvedených platbách, aplikoval ust. § 708 Zákonníka medzinárodného obchodu, podľa ktorého ak niekto niečo dá na dosiahnutie nemožného alebo nedovoleného výsledku, nemôže sa domáhať, aby sa mu to vrátilo.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uvedené ustanovenie Zákonníka medzinárodného obchodu na daný prípad nedopadá, nakoľko pokiaľ i prípadne

žalovaná pri platbe preddavku porušila devízový zákon, nešlo by pre prípad uzavretej zmluvy o predaji zemiakov z tohto dôvodu, o žiadnu vec použitú na dosiahnutie nemožného alebo zákonom nedovoleného výsledku.

Pokiaľ súd prvého stupňa preto vychádzajúc z tohto ustanovenia Zákonníka medzinárodného obchodu žalobe v napadnutej časti vyhovel, vychádza jeho rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci, pre ktorý dôvod je preto i záver o dôvodnosti práva žalobcu na zaplatenie časti kúpnej ceny predčasný.

Odvolaie žalovanej podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a tiež neúplne zisteného skutkového stavu je preto opodstatnené.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok Krajského súdu v Košiciach v napadnutej časti podľa § 221 ods.1 písm. h) a ods.2 O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ust. § 224 O. s. p. rozhodne i o trovách konania.

Pre Krajský súd v Košiciach, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 226 O. s. p. záväzný.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. 07. 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková

